

פרוטוקול מס' 201
מישיבת ועדה החינוך והתרבות
ביום ב', ז' בניסן תשל"ג - 9.473, שעה 10.00

נ כ ח ד :

חברי הוועדה:

- א. רימלט - יו"ר
- ב. אליעד
- ח. גרוסמן
- ט. ידיד
- א. כץ
- ש. לוי
- ע. פיינברג-סרני
- א. רזיאל-נאור
- ב. שחור

סוזמנים:

- שר החינוך והתרבות י. אלון
- נ. איתן - רשות
- ש. אלמוג - השידור
- א. אבנר -
- א. חסין -
- גב' ק. ארן

מזכירת הוועדה:

ד. פלד

ר ש מ ו :

- א. אדלר
- ל. צ'סנר

סדר-היום:

- 1) דברי פרידה מגב' ק. ארן
- 2) טלוויזיה (המשך)

סעודת -

(נוקבל ביום 11.4.73)

היו"ר א. ריימלט:

אני פותח את הישיבה.

לפני שנעבור לסעיף העיקרי בסדר-היום אני רוצה להביא לפניכם שני דברים:

האחד - ועדת המסנה למניעת הפצת ספרות תועבה הגישה מסקנות שנקבלו בה פה-אחד. חברי הוועדה היו: ח'כ ע. פיינברג-סרני, א. כץ, וצ.ס. צריה. המסקנות נמצאות בתסקי חברי הוועדה. חברי שירצו להעיר הערות - יעשו זאת עד יום ד'. אם לא נקבל הערות עד אז - יש להניח שהמסקנות מתקבלות ע"י חברי הוועדה, ונניח אותן על שולחן הכנסת.

משתחפת אתנו היום גב' קלרה ארון, סגן מזכיר הכנסת. היא עומדת לפדוש בימים אלה מתפקידה, אחרי הרבה שנים, ואני מבקש לארוג מהמסגרת המקובלת ולהביע לה בשמכם דברי הערכה והוקרה. לא זו בלבד שהיא ליפותה בענין החורג מגדר תפקידיה הרשמיים את עבודת הוועדה כל השנים, אלא גם תודות למרצה וליזמתה נהנית הכנסת מייעוץ מדעי. הדבר לא היה קל. אנחנו, חברי ועדת החינוך והתרבות, נהנים במיוחד מן הייעוץ הזה, גם מבחינת יעוץ מדעי וגם מבחינה של העמדה לרשותנו של אפשרויות ביבליוגרפיות שלא יכולנו ליהנות מהן בעבר. אנחנו מקיימים פגישות עם היועצים, ולזכותה של גב' ארון יש לזקוף את החידוש הזה שהוא אחד החידושים שכית המחוקקים זקוק להם. חברי הכנסת בעיקר בוועדות נדרשים לטפל בנושאים מורכבים ומסובכים, והיום לא יכול שום אדם אחד להיות מוכן באמצעים העומדים לרשותו כדי להתעמק בבעיות כולן. היעוץ נותן אפשרות לא רק לשמוע חוות דעת מוטטבת, אלא גם לקרוא ולשמוע דעות שונות כדי שנוכל להגיע לכלל הכרעה בדברים השונים. אני רוצה לאחל לגב' ארון בשם כולנו עוד הרבה הרבה שנות עבודה אינטלצטואלית. אני סבור שהיחסים הפיווחיים שדקטו בין כל אחד מאתנו ובין גב' ארון יתמידו גם בסטטוס החדש שלה; היא תוכל בעת לעשות לא מה שהיא חייבת לעשות אלא מה שהיא רוצה לעשות, וזוהי אחת הפדרגות הגבוהות ביותר אצל אדם. כל טוב לך, ומיטיב האיחולים והברכות.

שר החינוך והתרבות י. אלון: דיברת בשך כל הנזכרים, לא רק בשם חברי הוועדה.

ק. ארון: אני רוצה לומר מלים אחדות. לוועדת החינוך יש לי קשר ויחס יותר מאשר לוועדות האחרות. ליומית אתה במשך כל השנים, יותר מאשר כל ועדה אחרת, מטעמים מובנים.

אשר לענין הייעוץ המדעי - כל הזכות לראובן בדיקת ז'ל שהנציא ממני את המכסימהם שיכולתי לתת בשטח זה, שאיננו קל, פשוט שמדובר לא רק בנושאים אלא גם במקבלים, ולא קל היה להביא לידי מצב שהחברי הכנסת וועדות הכנסת הגיעו ליכולת לקבל את המידע. ועדת החינוך עמדה בראש הוועדות ששיטפו פעולה בענין זה, ואני מקווה שגם להבא היא תיהנה מפירות אלה שבהם מתגלים ניצנים ראשונים של תועלת.

אני רוצה להודות ליור על יזמתו.

תודה רבה.

2. הטלויזיה:

היו"ר א. ריימלט: סיימנו את שמיעת הדברים, שאלות ותשובות. לפני שנגיש מסקנות החלטתי ללכת בדרך בלתי שיגרתית: בדרך פלל מכינים מסקנות ודנים עליהן. הנושא שלפנינו צראה לי כה נכבד, שאולי שלפני הגשת המסקנות זלבן את הבעיה ביננו.

הי"ר א. דימלטי

אני רוצה לציין בראשי-פרקים את
הבעיות שהועלו בדברי המרצים, המוזמנים וחברי הוועדה:-

ראשית, כותרת הנושא - כיסוי
דיוני הכנסת ע"י הטלוויזיה. כאן התעוררו שתי בעיות: האחת - בעיה
של איזון הרפורטז'ה של הכנסת בין דוברי הממשלה והאופוזיציה;
הדגשת המשקל הציבורי של סיעה זו או אחרת, נוסף על הענין הציבורי
של נושא זה או אחר. והשניה - כיסוי דיוני הכנסת ע"י הטלוויזיה.
כאן נשמעו דעות קטביות. ח"כ הרמן התנגדה בכלל לדיווח ממליאת
הכנסת, כפי שמקובל למשל בפרלמנט האנגלי, אלא רק מן הקולוארים
ומן הוועדות. היתה דעה אחרת: עד כאן הדיווח מהמליאה הוא לפי
הכרעה מדי פעם, או של הטלוויזיה או של יו"ר הכנסת, והשאלה היא אם
לא צריך למצוא דפוסים קבועים יותר של דיווחים מן המליאה. בענין זה
יש שני קשיים: (1) היות ולא מדובר על דיווח כמו ברדיו, והעמדת
מצלמה אלקטרונית קבועה היא דבר יקר - צריך למצוא דפוסים קבועים
של דיווח, ולכך אין מתקנים מתאימים בכנסת, והתקנתם כרוכה בהוצאות
לא מעטות. (2) קושי של סידורי עבודה. כי עיקר עבודת המליאה הוא
בשעות אחה"צ והערב, ובטלוויזיה יש "שעת האפס" לשידור באותו ערב,
וגם זאת מגבלה. הבעיה היא אפוא אם להמליץ בפני יו"ר הכנסת שמוסד
מוסמך של הכנסת יקבע דפוסים קבועים בענין זה.

נתעוררו בעיות רבות של הטלוויזיה
כגון מבנה הרשות על שני המדיה שלה. כיום מבנה זה הוא תוצאת פשרה,
והגיע הזמן לבדוק את השאלה: אינטגרציה (כלומר שתי הזרועות במסגרת
אחת, הדוקה יותר), או הפרדה - רדיו לחוד וטלוויזיה לחוד. המבנה
של היום הוא כאמור פשרה: ועדים ציבוריים, הנהלה עליונה אחת,
ואח"כ התפצלות.

אם מדברים על בעיה של מבנה - הוצעו
בעיות של הגדרה בחוק, אם צריך לחזור ולתקן את החוק לאור הנסיון
או לאו. הכוונה להגדרת סמכויותיהם של הגופים הציבוריים. שמענו כאן
שהוועד המנהל בעצם איבנו ועד מנהל אלא ועד מפקח (בעברית קשה למצוא
מונחים מדויקים למושגים השונים). הוועדים הציבוריים של הרשות
נבחרים כיום במקביל, וגם אם יש בחוק הגדרה כמה פעמים בשנה צריכה
המליאה לשבת - אין הגדרה של מספר הישיבות של הוועד המנהל. יש גם
שאלה של החפיפה והמקבילות בין שני הגופים הללו. כל זה לא הובהר
בחוק, כמו שאין גם מלה בחוק על הסמכויות של יו"ר הרשות. כתוב רק
שהוא קיים וכיצד הוא נבחר; לא נאמר מה תפקידו, וזוהי בעיה נוספת:
האם צריך או לא צריך לתקן את החוק.

בעיות נוספות שנתעוררו הן בעיות
של משמעת עבודה ומינהל ציבורי, אכטלה סמויה, מדיניות תרבותית
בשידורים, גיוון ופרופורציה של השידורים לתלמי אוכלוסיה שונים; אם
ללכת לפי הטעם של רוב הצופים או לעשות מה שהטלוויזיה עושה גם
היום: לתת דברים ברמה גבוהה יותר - וכיצד. זה קשור גם בתפקיד שכל
אחד מייחס אותו לטלוויזיה: הפרופורציה בין בידור לבין פיתוח טעם
תרבותי אצל הצופה הממוצע; כלומר: הרמה או סיפוק מקצת הרמה של
האוכלוסיה.

יש גם בעיות של הפקה, הפקה עצמית
לעומת הפקת חוץ; תיאטרון שידורי ישראלי; תקופת השישורים, האם
כבר עברה או לאו, וכדומה.

נשמעו השגות על מחלקת תכניות
ורפורטז'ות במקומות שונים, מקומות שיש בהם יובל או מקומות שנתעורר
בהם ענין מסויים לציבור. נשמעו השגות על פער בין הנעשה בארץ ובין
האינטרמציה על הנעשה בארץ, כשהדברים הפיקצטיים זוכים לכיסוי רב
יותר לעומת הדברים הקונסטרוקטיביים. דבר כזה קורה אמנם גם בעתונות,
אבל הוועדה יוצאת מהנחה שאם כי בדברים רבים צריכה הטלוויזיה להיות
דומה לעתונות - ההבדל היסודי הריהו דווקא בכך שהטלוויזיה היא
שירות ממלכתי, ואין היא יכולה להרשות לעצמה לרדוף אחר סנסציות
כפי שמרשה לעצמו ערוץ.

כולנו יודעים איך הוקמה הטלוויזיה,
בלחץ של זמן וכו'. ולמרות שהאחרים עליה מורים שעדיין לא נכנסנו
למסלול ועדיין קורים בזיונות - השאלה היא אם יש קו אורגאני של
שיפור (לא רק בתכניות), או שיש סכנה שהדברים הופכים לכרונייים, להרגל.

היו"ר א. רימלט:

דבר אחד איננו שנוי במחלוקת: לא הובעה אף דעה אחת שיש לנגוע במסמכים של הדשות כדשות אוטופיסטית מסלכתית, והכל טבורים שאין היא צריכה להיות זרוע של משרד מסלתי כלשהו.

ורבד אחרון, שעליו יש מחלוקת גם בין חברי הוועדה ובין הדשות וגם בין חברי הוועדה לבינים: יש בעיות שנתעוררו ואפשר לטפל בהן בשתי דרכים: או למישה עליהם בצורה שיגרתית של מסקנות הוועדה, או להגיש מסקנות דו־קליות התובעות חיקון, שיפור וכו'. אנחנו יודעים שהמלצות הוועדה הן רק המלצות, אבל הבעיה (וכאן הדבר השנוי במחלוקת) היא שהוועדה איננה מוסמכת להכריע בדברים שלגביהם יש דעות שונות, השגות ותשובות להשגות - מהן לדברים המעטים שאינם שנויים במחלוקת. או שהוועדה צריכה להגיד (מה שהצעת אני, כחבר הוועדה, לא כיו"ר) שצריך לפתוח בבדיקה יסודית - לא בחקירות אלא בבדיקה - החל במבנה והחוק וכלה בנהלים. אפשר לומר שההצעה עשה כל מה שאפשר, והעובדים אמנם עובדים. אבל מבחינה של מבנה יש משהו שכל הגורמים צריכים לתת עליו את הדעת, והצעת היתה לא רק כדי לשמור על מסמכות הגופים הציבוריים אלא להמליץ בפני מליאת הדשות על הקמת ועדה בתוך המוסד עצמו (לא ועדה פרלמנטרית ואפילו לא ועדה ציבורית).

ייתכנו כמובן גם המלצות פורשות המכוונות לעקוף דברים יסודיים השנויים בויכוח ציבורי, והוועדה לא תפסיק את הויכוח הציבורי בדברים שאי-אפשר לשנותם ע"י חוזר של המנהל. משום כך העמדת את הדברים כאן, כדי שנגיע דעות. לא רצייתי ללכת בדרך הקלה והמקובלת של המלצות של הוועדה.

שר החינוך והתרבות י. אלרון:
הייתי רוצה שהחברים שהשתתפו בוויכוח ידעו גם את השקפתה אני, כשר הממונה על דשות השידור.

אני שייך לאסכולה הפחייבת קיומה של דשות שידור המסופורית אוטופיסטית. ואם מותר גם להביע יחס אישי - היה לי תפקיד די מרכזי בוויכוח שהתנהל בשעתו במסלחת בין-גורדיון בדבר הפיכת "קול ישראל" לדשות אוטופיסטית, ובשנולדה הטלוויזיה - להחיל את התפישה הזאת גם עליה. זה שייך להשקפת-עולם בסיסית שלי, כל השנים.

אני בשלעצמי הטלתי על עצמי סייג דציני, מעבר למרצלי עלי בתפקידי, כדי לתזק את התפישה הזאת של דשות מסופורית אוטופיסטית. אינני חושב שהדיון היה טוב יותר כשהיה כשסף בשעתו למשרד מסלתי; אני חושב שמאז חל בו שיפור עצום, ובוודאי שהדבר נכון כשהועמד בידיה מנשיד אפקטיבי כמו הטלוויזיה, שאז מתחזקת עוד יותר התפישה של סמכות מסופורית, בגלל השפעתה הרבה.

ואתחיל בביקורת. אינני מאושר ממערכת יחסי האנוש ויחסי העבודה באמצעי התקשורת שלנו. ואינני מתנחם בעובדה שיחסים אלה הינם נהלחה של שורה ארוכה של מוסדות במדינה, ציבוריים ופרטיים. וכמו כולם, גם העומדים בראש הדשות החדשים לשיפורים במערכת יחסי עבודה (שאגב, חלה בהם דביעה לאחרונה).

הסיבה הראשונה היא כמובן באופי העבודה. יש לך כאן ענין עם אמנים, עם אנשי ברהיטה, עם בעלי מקצוע וכו', אשר נוטים להתסיחם לצורמים מקצועיים בצורה הרבה יותר אמוציונלית מאחרים. הקריטריונים לבחון עבודה, פריון עבודה ותוצאות בעבודה בתחום אמנותי בהשוואה לתחומים תעשייתיים או מינהליים - הינם קשים ביותר.

הסיבה השנייה: חילוקי דעות לגופו של ענין. יש כאלה התופכים ברעיון של דשות משותפת לרדיו ולטלוויזיה; יש המתנגדים לו; יש כאלה הטבורים שמגיע להם יותר ממה שניתן להם, ואם אינם משיגים את אשר הם רוצים - יש כמובן אשם בנד, וצריך לפעול נגדו, וכך נוצרים חיכוכים. לכן אני יכול להבין את הרקע למצב היחסים שנוצר, נוסף על הרקע ההיסטורי. ידוע לי שגם הוועד המנהל, גם המנכ"ל וגם אני עושים למען שיפור יחסי העבודה בדיון ובטלוויזיה, וכאמור חל שיפור כלשהי (אם כי אינני יכול להתפאר בהצלחות גדולות).

ועדה החינוך והתרבות
9.4.73

שר החינוך והתרבות י. אלון:

אינני מציע גם לחברי הוועדה להתרשם
יחד על המידה מטאטרים ומראיונות בעתונים (אם כי עלינו להיות קשובים
גם לדעת הקהל). אילו יכולתי לראיין כמה עתונאים על מערכת היחסים
בעתונים שבהם הם עובדים - יכולנו לשרר בטלויזיה סדרות מעניינות
מאד. בהבדל אחד: שאם הם יראינו כפי שמתראיינים בטלויזיה -
הם יפוטרו, בעוד שהמנכ"ל חייב לתת להם רשות להתראיין.

(אח"כ רשמה ל.צ.)

השר י. אלון (המשך)

זה הבדל גדול. שוחחתי על בעיה זו עם העובדים עצמם, ליתר דיוק עם ועדי העובדים, ואמרתי להם מה אני חושב על כמה תופעות שהיו שם. מותר שתהיה לי דעה משלי, אבל הזכרתי להם את האימרה המפורסמת של יצחק טבנקין ז"ל, שבאשר הטוחן ומנקה הארובות נאבקים זה עם זה שניהם מתלכלכים. אני מרוצה שיש ערנות של דעת-הקהל לאמצעי התיקשורת, אבל האם עלינו לתת לדעת-הקהל להיות הפוסק האחרון? לפי המימצאים שיש לנו דעת-קהל זו שצופה בטלוויזיה מביעה דעות חיוביות מאד לגבי חלק ניכר מהתכניות. לא תמיד דעתי זהה עם דעת-הקהל לגבי תכנית זו או אחרת.

יתר-על-כן, כאשר היו"ר אמר שיש לבדוק בין השאר באיזו מידה חייבים אמצעי התיקשורת להשפיע על טעמו של הקהל, לא רק להגדר אחר טעם הקהל, אלא לחנך ולהעלות את טעם הקהל לטעמה של אותה דעות ציבורית המופקדת על דעות השידור. אין לנו בענין זה קנה מידה אבסולוטי, לדעתי. אני למשל אינני מרוצה כל-כך מהפרופורציה שבין מספר סרטי המתח שנותנים בשבוע לבין יתר התכניות. לפי טעמי האישי - אני לא מחייב זאת - שלושה סרטי מתח בשבוע אחד זה יותר מדי. אם כי כאשר האזנתי בתכנית "מוקד" בטלוויזיה על הטלוויזיה שמחתי שיש תמימות דעים בין יו"ר הוועדה הזאת, שהיה שם אחד הכופפים, לבין הרוב המכריע של דעת-הקהל הרוצה בפרטי מתח. שנים מידידי הגדולים ביותר, שניהם אנשי צ.ס.; שניהם בעלי השקפה אידיאולוגית מוגדרת; שניהם אינם בחיים, היו הולכים מדי פעם בפעם למרט מתח בהצגה יומית. אני מתכוון לזלמן ארן ולישראל בר-יהודה, שהיו קוראים ספרי מתח ורואים סרטי מתח, ובכל-זאת היו הוגבי דעות. הזכרתי את שני האישים האלה משום יחסי המיוחד אליהם בהקשר עם העובדה שמעצרו ויכנוי שפני יו"ר הוועדה שגם הוא מחבב סרטי מתח בטלוויזיה, וכדי לשים אותו בחזרה טובה.

שטעתי באחד הדיווחים שקיבלתי, שבוועד המנהל ובמליאת רשות השידור עלתה הצעה לצמצם את מספר סרטי מתח משלושה לשנים בשבוע ובמקום המרט הזה לתת תכנית אחרת, ונמסר לי שכמה סרטי אנשי הרוח והפרופסורים והמחנכים לא התנגדו לסרטי המתח ובהצבעה החליטו להשאיר שלושה סרטי מתח בשבוע. אני מקבל את הדין, אין לי ברירה. בזה אני בוודאי אינני יכול להתערב. יכול להיות שהם מבינים יותר טוב מה נחוץ.

יש להדגיש שיש לנו רק אפיק אחד המשרת בעצם שלוש תכניות גדולות: הטלוויזיה הלימודית, אשר מחזיקה בכל שעות היום וחלק משעות אחה"צ; הטלוויזיה בלשון הערבית שעה וחצי בערב; והטלוויזיה בשפה העברית. (היו"ר א.א. דימל: שמענו שהטלוויזיה בשפה הערבית עומדת על רמה נעלה). (א.נ. ב"ץ: הלואי עלינו).

אני זוקף לזכרתי את העובדה שהתכנית הערבית גדולה משעה לשעה וחצי בתקופת כהונתי על חשבון הטלוויזיה הלימודית, והדבר לא היה קל מפני שמדובר על הטלוויזיה הלימודית, וחבר הכנסת אלעזר היה מאד מרוצה מזה. (א.נ. ב"ץ: הייתי חבר הכנסת הראשון שלחם בעד זה).

התכניות בשפה העברית משתרעות על פני 3.30 שעות, בחברה הפלורליסטית היהודית שלנו, עם עשרות רקעי תרבות, עם קבוצות שלמות בעלות טעם משלהן בתרבות, באמנות, בנידור. עוד לא נולדה טלוויזיה כזאת בעולם שתוכל לספק את טעם כולם ב-3.30 שעות ביום. למשל, נמסר לי שבתכנית "קלעים" לעניני תרבות ואמנות צופים בין 30%-ל-40% מהצופים בערך, לא אגיד שכל תכנית היא אידיאלית, אבל היא ללא ספק בין התכניות הטובות. (תה"כ א. רזיאל-בנאור: לא בכל המקרים). היא לא תמיד מוצלחת, אבל היא אחת התכניות הטובות ובכל-זאת מעל לממוצע. האם מצפים ש-80%-90% מהאוכלוסייה יצפו בתכנית "קלעים", או האם מצפים שכל מי שנמצא באותו זמן בבית וצופה בתכנית "קלעים" יהנה ממנה באותה מידה כמו שנהנים אלה שמתעניינים במחול, במוסיקה ובתרבות, או בספר עברי חדש שיצא? זו דוגמה של תכנית שאנחנו רוצים בהתמדתה ובשיפוריה, ואנחנו מניחים מראש שהיא תהיה מקובלת רק על חלק מהאוכלוסייה.

כיוון שמדובר ב-3.30 שעות אי-אפשר לספק את כל הצרכים גם של הגל הקל וגם של הגל הרציני, מבחינת הפרופורציה שבין חינוך לטעם טוב ולערכים ובין תכנית שהיא יותר מספקת את הבידור. אם מישהו צופה בכל 3.30 השעות או אפילו רק ב-2.30 ברציפות, גם אם אינו מתעניין בכל, אז או שיצא מרוצה או שיצא בלתי-מרוצה.

השר י. אלון:

האם לפי דעת-הקהל מותר לנו לאיכות מרוצים? אינני רוצה לראות בזה מודד בלעדיו, בשום-פנים-ואופן, לא כשר החינוך והתרבות. אינני חושב שגם בתחום הבידור הגענו לדמה הרצויה. אני מצטער מאד שהתכניות הסאטיריות נכשלו. העם היהודי בתפוצות בתקופות סבל היה ניחן בחוש הומור בלתי-רגיל ובישראל אנחנו מאבדים את חוש ההומור. יש חוסר סובלנות נורא לסאטירה ביקורתית. כמוכן, אסור שהסאטירה תהיה סטירה, בין סטירה דקה לבין אגרוף בפרצוף יש הבדל. הכשלון של תכניות הבידור והסאטירה מצער אותי לא כשר החינוך והתרבות, אלא כצופה בטלוויזיה, באורח המדינה הזאת.

אני מקווה שלא תדליפו זאת, אבל כאשר שודרה התכנית "לא הכל עובר" השעה הקשה שלי הייתה ביום ראשון לפני ישיבת הממשלה, כאשר עמיתים השרים היו מתחילים לנתח את התכנית או תכניות יום שני. לא פעם נאלצתי להגן על תכניות הסאטירה הגם שהרביצו בממשלה והרביצו בשר החינוך והתרבות, כי חשבתי שצריך לעודד קצת סאטירה בחיים שלנו. אנחנו צריכים להיות רציניים, אבל איננו רצינות זו שלא יודעים את סוד הצחוק וסוד החינוך אפילו כאשר הצחוק הוא על חשבונך.

אינני מאושר מתכניות הבידור בין אלה שמופקות בארץ בין אלה שמיובאות. הבעתי דעתי זו בישיבה ארוכה שהייתה לי עם הוועד המנהל.

אחרי שאמרתי דברי ביקורת לא קלים הייתי מבקש מחברי הוועדה לבחון את הטלוויזיה לא רק על פי דמתה היום, אלא על פי העקומה של התפתחותה מאז הקמתה ועד היום, או לפחות בשנה או השנתיים האחרונות; הייתי מבקש לראות את הטלוויזיה לא ראיה סטטית, אלא ראיה אקטיבית לאן היא הולכת. אני מרשה לעצמי לומר שהיא מתקדמת. אם תשוו את התכניות שלה היום למה שהיה לפני שנתיים, לדעתי חל שיפור ניכר. כמוכן, עוד לא קיימת אותה דמה בכל התכניות כפי שהיינו רוצים בה; בכלל, מי יכול להתברך בדמה אבסורדית? מי יכול לומר: מהו אני מרוצה ולא אחתור לדמה גוספת?

בשנת התכנון התוצאת מאפריל 1972 עד אפריל 1973 הונהגו כמה תכניות טובות שלא היו קודם לכן, כמו למשל: "אלה הם חייך". טוב, לא תמיד כולן עומדות על אותה רמת הצלחה, אבל לדעתי עד היום לא היה אף כשלון בתכנית הזאת.

א. רזיאל-גאור: חוץ מהתכנית על יחזקאל איש כסית.

השר י. אלון: אינני יודע למה, היה בית-קשה שבו ישבו רוב סופרי ישראל והיה מעניין לראות את איש העם הזה איך הוא מסך אליו את אנשי הבורסה שהיתה לפני 10 או 15 שנה. זה לא היה כשלון. היו תכניות יותר טובות ופחות טובות.

ש. לוי: היא היתה סגולה למועמדות לנשיאות.

השר י. אלון: זו היתה סגולה למועמדות לרבנות הראשית, וזו היתה סגולה למנהיגות בתנועת החרות. כמוכן שזה תלוי הרבה גם באיש שמציגים אותו, אבל התכנית כשלעצמה היא ודאי מעניינת. היא נחשבת לאחת התכניות המוצלחות ביותר בבי.בי.סי. וזו תכנית טובה אצלנו.

אני חושב שחל שיפור בתכנית "רקע" שהונהגה והיא תכנית רבת עניין.

באשר לתיאטרון שידורי ישראל, גם אם ההתחלות לא תמיד מניחות את הדעת, אם כי היו גם הצגות טובות, קשה לתאר מדוע עם ישראל, שלפי הסטטיסטיקה העולמית הוא בין אוהבי התיאטרון בעולם, - לא ישתמש במדיה הזו כדי להציג יצירה תיאטרונית או מחזה טוב. זו פרובלימה, כי זו לא במה, ולא תמיד גם אם המחזה מוצלח הביצוע מוצלח. האם כל מחזה גם כאשר הוא טוב מתקבל על-ידי דעת-הקהל כאשר הוא מוצג על במה רגילה? לא מזמן הועלה מחזה של חיים הזקן ל בכמה ערים, ראיתי אותו. אני חושב אותו למחזה מצויין מבחינת תוכנו, מבחינת הבימוי, מבחינת הביצוע, מבחינת תפאורה, הוא חושף תקופה מעניינת בתולדות העם, ברמה אמנותית גבוהה, והקהל לא נהר אליו, בעוד שבאותו זמן עצמו מציגים מחזה מאת עגנון "הכנסת כלה" והוא הפך להיות להיט. האם משום

השר י. אלון:

שהקהל אינו צוהר בהמוניו למחזה של הזז נאמר שזה מחזה לא טוב? ביקשת
את המזכירות הפדגוגית לעודד את בתי-הספר לראות את המחזה של הזז עוד
לפני שהוא נפטר, כי רציתי בכל-את לגזל גם את המספרת הזאת שהיא בידי
כדי לנסות להפגיש תלמידים עם הזז ועם המחזה הזה, על גל המשיחיות
והתקופה המסוערת הזאת שהיא חלק מסעיר בהיסטוריה היהודית. אני מוכרח
לומר שתגובות התלמידים אינן מעודדות אותנו. הם קיבלו את "הכנסת כלה"
של עגנון הרבה יותר בהתלהבות.

או דוגמה אחרת, התיאטרון לילדים של משרד החינוך
והתרבות בהנהלתה של ארנה פורת, הצגתו "אנה פרנק" זוכה להצלחה בלתי-
רגילה בבתי-הספר והגיעו אלינו דרישות מסבוגרים לאפשר להם לראות הצגה
זו. יש הצגה שמצליחה ויש שאינה מצליחה, לא תסיר ההצלחה קובעת את
הרמה.

הייתי מאד רוצה שהוועד המנהל והמנהל הכללי לא יירתעו
בגלל אי-הצלחות מסוימות בתיאטרון שידורי ישראל, ולהשתדל להגיע
למצב שגם תיאטרון שידורי ישראל יפרוץ אל לב הציבור. איני מעלה על
הדעת שהמדינה הזו לא ימלא תפקיד מכריע בשיפור טעמו של הציבור, בין
על-ידי תיאטרון טוב ובין על-ידי קונצרט טוב, בין על-ידי אופירה טובה
ובין על-ידי ספר טוב. אני שמח שבתכנית "קלעים" מצטיגים גם ספר חדש,
והייתי רוצה שענין הפצת הספר ייהפך למשימה של הטלוויזיה.

הכל טוענים שהטלוויזיה מתחרה בספרות ומתחרה בתיאטרון.
אני עוקב אחרי התיאטרון משום שיש לי חולשה לתיאטרון. יש מפנה חיובי
גם בארץ וגם בעולם, חוזרים אל התיאטרון. יש מספרים מעודדים מאד גם
לגבי הפצת ספרים. אני פעם אצטין את עצמי לוועדי כדי לדווח על מה
שנעשה בתחום הפצת הספר העברי. חל שיפור ניכר גם בזה.

איני רוצה לפרש את כל התכניות, אני באמת חושב שיש
תכניות טובות ויש תכניות פחות טובות את הדעת. גם ביבוא הסרטים חל
שיפור. ודאי כבר שמעתם מחברי לעבודה שיש קושי ביבוא סרטים בגלל
התנגדות בעלי בתי-הקולנוע, ונאלצים להסתפק במרטיים ישנים, שבשעתו דיברו
אל לבנו אבל אינם מלהיבים כל-כך היום. יש כמה סדרות של סרטים, שאחת
מהן היא "מלחמה ושלוה" של טולסטוי, שנחשבת לפאר היצירה האוניברסלית.
הבי.בי.סי. דיתק אלפים לתכנית הזאת ואני מאמין שהיא תרתק חלק גדול
מהקהל הישראלי. לא צורת על זה.

אופר יותר מזה, ולא תחשבו שזה מפני לוקאל-פטריוטיזם -
חברי לעבודה שוטעים ביקורת זו לא פעם - אני מאמין שהפרופורציה בין
המשובח לפחות משובח היא לטובת המשובח בהשוואה לכל רשת טלוויזיה/בש.לם.
אני מכיר שלוש רשתות: אני מכיר היטב את הרשת האנגלית; אני מכיר יחסית
טוב את הרשת האמריקנית וקצת פחות את הרשת הצרפתית.

ברצוני להביא דוגמה. הטלוויזיה שלנו הביאה מחזה
בצרפתית של בקט עם תרגום עברי. אני חושב שזו הייתה הצגה חשובה מאד.
אני בטוח שהיא לא כבשה את דעת-הקהל. שמענו מכמה אינטליגנטים - גם אני
וגם היו רחוקים - רימלט - ביקורת קשה על המחזה הזה, מה פתאום הטלוויזיה
הביאה אותו. זוהי דוגמה קלאסית. יש מחזה קלאסי שבצרפת נחשב לפאר
היצירה, איני מבין צרפתית, אבל לפי דעת התרגום העברי היה טוב, אני
מוכרח לומר שאילו אפילו 60% מהציבור היה מרוצים אפשר היה לבקר את זה.
לא יעזור לנו. מה שלא נציג או שיגידו שזה קלוקל, או שחלק מהציבור
יגיד: זה דבר סנובי, את מי זה מעניין? ואיננו את ההצגה של שקספיר
אותלו בתרגומו של אלתרמן, למרות שזה היה נהדר, היתה ביקורת גם על זה.

אני מרשה לעצמי לומר שהיבוא של הסרטים הוא הרבה יותר
קפדני עכשיו מאשר היה אי-פעם בעבר, אם כי פה ושם יש סרט שבעיני אינו
שווה ובעיני רבים הוא טוב, שכדאי אפילו ללכת לקלנוע לראותו.

השר י. אלון:

בין התכניות הקודמות יש כמה תכניות שתאזרחו כתכניות טובות. אני חושב שהסיקור של הספורט הוא מצויין, בין שמדובר על הספורט הישראלי או הספורט בחוץ-לארץ. אני צופה באסן של התכנית הזאת. גם התכנית "בומבג" הוכיחה את עצמה, וטוב שהיא עושה פגרה כדי לחדש את עצמה. היא נתנה לחוג רחב למדי של אנשי דעת בציבור להשיב לשאלות שהציבור מתעניין בהן, ואני שומע שיש צפייה רבה גם בתכנית הזאת. "השעה השלישית" האם אינה תכנית מעניינת? טוב, לא תמיד היא באותה רמה. התכנית האחרונה שראיתי היתה על אמנות המקדש וחיפוש אביזרי הקודש, השתתפו בה כמה אנשים מפאר המדע והמנחה היה יוצא-מן-הכלל. טוב, גם בזה יש לפעמים חילוקי-דעות, מי רוצה טלוויזיה משעממת שאינה מעוררת חילוקי-דעות? גם ב"מוקד" ניתנה הזדמנות להציג בפני הציבור אישי ציבור, מדינאים, אנשי רוח, כשהם נמצאים תחת אש צולבת, בשידור חי, בלי יפוי ובלתי עריכה. בכל טלוויזיה בעולם תכניות כאלה נחשבות לתכניות מרתקות וגם אצלנו.

אני מפילור מרוצה - זה אינו מחייב אף אחד מהנוכחים - מהתכנית "עלם ועל-מה". צריך להזכיר גם את סרטי התעודה, סרטי נוף וטבע.

א. רזיאל-נאור: מה לא מוצא חן בעיני השר?

השר י. אלון: בזה התחלתי, לעתים לא מוצא חן בעיני כשלוף של תכנית טובה, על זה אי-אפשר להתחייב. התכניות ומקוריות בתחום הניידור גם כן לא הגיעו לרמה שהייתה הוצה שיגיע. אני חושב שעד היום הטלוויזיה לא מצאה פתרון לתכניות של ליל-שבת, אם כי גם בזה יש שיפור. איני רוצה להביע את דעתי מה צדין לעשות בליל-שבת, לגבי איש דתי ידוע מה הוא עושה בליל-שבת לעצמו, אבל חלק מתכניות ליל-שבת טובות גם במוצאי-שבת למען הצופה הדתי. איני רוצה שהצופה הדתי יקופח בתכניות העיקריות. ספק אם הוא יסתכל בתכנית בידורית גם ביום חול. אבל יומן השבוע מסודר טוב, לעתים עם תוספות, גם במוצאי-שבת. אני כחילוני הייתי רוצה שבכל-זאת תכניות ליל-שבת בטלוויזיה ילבשו יתר חגיגות. שאלתי פעם מדוע לא להרחיב את התכנית "קלעים" ולעשות אותה תכנית ליל-שבת, לתת לזה אינטרפרטציה שיש בו עונג שבת.

בזוכרנו את הפלורליזם התרבותי של החברה היהודית בישראל, לא רק ההבחנה שבין חילוניים לבין דתיים, אלא בין חילוניים לחילוניים, בין עדה לעדה בתחומי זמן קצר כל-כך, בשים לב לשיפור שחל בזמן האחרון, אני סבור שמותר לומר שאסור לנו לנזח על זרי דפנה, עלינו להמשיך בביקורת עצמי בכל הנוגע לתכניות שאינן מתקדמות ולברך על התקדמות, אחרת אי-אפשר לעודד אנשים בעבודתם, אם לא ללוות את הביקורת עם ההערכה בצורה הכנה ביותר.

אני מסכים עם הדברים שהעלה היו"ר כשאלות לבידור, והיות ולא אוכל להשתתף בבידור ברצוני לומר, אני לא תמיד מאושר מהאיזון בהצגת המפעל הקונסטרוקטיבי בישראל, בין אם מדובר על הארץ כולה ובין אם מדובר על מקום אחד, לבין הביקורת על כשלונות ומחדלים. כמוכן שאני סבור שיש זכות לטלוויזיה - וזה אחד מסודות כוחה - לו היתה מניחה על השלחן זכויות סטטוטוריות, לחשוף את הישגים החברה - וחובתה של הטלוויזיה לשקף את המציאות, מי שמשקף דברים אלה בטלוויזיה אינו עתונאי טהור. לא פעם בתשובות לשאלות בכנסת הסתייגתי מתכניות בטלוויזיה. כאשר ישוב כמו ראש פינה או מתולה חוגג את יובל ה-70 או ה-90 ומראים פינה קוריוזית שקיימת אמנם, מבלי להראות את החלק המעודד יותר וההתפתחות הגדולה, או המציאות כפי שהינה, בלי ליפנות ובלתי לכער, זו ראשית, פגיעה באמת; שנית, פגיעה באנשים שחוגגים חג שהוא לא רק חגם אלא חג הארץ כולה. כאשר ראש-פינה חוגגת את יובל ה-90 שלה, וזה אחד הישגים הראשונים בארץ, מותר שהטלוויזיה תתייחס אליו לא כאל סיקור רגיל של ישוב. אבל אני מוכרח לומר שלפעמים אנשי הישובים רגישים מדי להארת והצגת חיייהם לא בצורה קונבנציונלית.

ראינו איך הוצגה עפולה ביובל שלה, והעפולאים לא היו מרוצים, ואני חשבת שזה היה טוב סאד כאשר הסוקר הראה את עפולה דרך ציורי הילדים. הראו את השיכונים החדשים בגבעת המורה, הראו את השוק ועוד, אני חשבת שזה יפה סאד, והעפולאים לא היו מאושרים שהראו את השוק.

השר י. אלון:

היתה פעם תחנת רכבת חציג'אזית שאינה קיימת, זה שייך לעפולה. לדעת
המראיין עשה זאת בטוב לב ומתוך יחס למקום. גם פה לא מניחים תמיד
את דעת כולם.

אנני מסכים עם היו"ר שלעתים קרובות הארץ
מוצגת בראי עקום ולא מוצדק הדבר. הנה למשל, פרשה כאובה ביותר
בחברה שלנו: משכנות העוני. בכנס עורכי התכניות אמרתי שהייתי מרוצה
כאשר הדאגו ניקי רחוב ללא מוצא וכך נחשפה לעיני הצופה שכונה מפגרת
בירושלים. אם כי כמה שלפתי השדים קבלו לפני על הצגת הסרט הזה,
אמרתי שלדעתי הטלוויזיה היתה מועלת בתפקידה - אם כי אין לי זכות
להתערב - אלמלא הציגה את הסרט הזה. לעומת זאת לא הייתי מאושר מזה
שהטלוויזיה לא הסדירה את עצמה להציג שכונה חדשה בירושלים, כדי להציג
אותן המשפחות שעברו משכונת ערבי לשכונה מסודרת יותר. מאד לא הייתי
מרוצה אין הציגו את ראש המשלה בענין הפנתרים. איזה עוול נעשה לה.
ראש המשלה, בניגוד לדעת יועציה, החליטה להזמין אליה לשיחה את ראשי
הפנתרים, והיא הסתייגה בדבריה מהטלת בקבוק מולוטוב על ג'יפ עם שוטרים
ישראלים. בתשובה לחבר שדיבר בשבחם של הפנתרים לא מעט באמצעות אמצעי
התיקשות והעיתונות הדביקו לה דבר שלא אמרה בהקשר שהוא יוחס לה, שהם
לא נחמדים, כאילו זה מה שיש לה לומר על הפנתרים. זה עוול אישי נורא
לא רק משום שהיא ראש המשלה, האם זהו יחסה של גולדה מאיר לשכונות
העוני בישראל כאדם, כאחד ממנהיגי ההסתדרות בזמנו, נאשר כשרת העבודה
השקיעה את מיטב כוחה לחיסול משכנות העוני והמעברות? מישהו אמר:
תאמיני לי, הפנתרים נחמדים. אז היא אמרה: אלה שזרקו בקבוק מולוטוב
על רכב של משטרת ישראל אינם נחמדים. חתכו את בקבוק המולוטוב ונשאר
שהיא אמרה שהם לא נחמדים. זה היה אי-צדק שרוע. דבר כזה נדבר וחוזר
לתודעה יותר מכל דבר אחר.

לעומת זה הייתי מרוצה כאשר הציגו עיר צעירה,
דינמית ונפלאה כמו ערד, שרק לפני 10 שנים היתה מדבר, והיום היא עיר
פורחת, עם רמה נפלאה של הישגים כלכליים.

אנני מצטער לומר שהפרופורציה בין הצגת הפינות
האפלות בחיינו ובין המאמץ העצום שהעם כולו עושה בכל חלקיו, אינה
פרופורציה נכונה, כי היא אינה משקפת את המציאות.

מדברי אתם מבינים שיש לי גם נחת ויש לי גם
ביקורת. לא הסתרתם את הביקורת ולא הפרזתם בנחת, כדי שלא יגידו שאיני
אובייקטיבי, ואני באמת לא אובייקטיבי.

הבעתי למסכנה שאסור להמשיך באפיק אחד בלבד,
מכל אותן הסיבות שמניתי. מאד הייתי רוצה שיהיה לנו בטלוויזיה, כמו
ברדיו, אפיק נבד יותר ואפיק קל יותר. הקל גם בן צריך להיות ברמה
תרבותית אבל בהבחנה ברורה. ברדיו זה פועל יפה מאד, ויש הבחנה בין
רשת א' לרשת ב'. הייתי רוצה שגם בטלוויזיה תהיה רשת אחת שהיא בל
כולה לחינוך, לתרבות ולאמנות, אפילו שיזלקרו לה רק 30%-40% מהאוכלוסייה.
לנסות להשביע טעמים שונים שרורים בצורה החיובית ביותר.

לאחרונה התעוררה בעיה רצינית מאד, בעיית קליטתם
של אמנים ועורכי סרטים מברית"ם. נפגשתי אתם והם הציגו בפני בעיה
קשה מאד. תעשיית הסרטים בארץ היא קטנה, הם החזיקו את הקלצוע הסובייטי
כפי שזה בארה"ב, ומילאו בו תפקיד מרכזי. יכול להיות שהאפיק הנוסף
היה מאפשר קליטה של מופחים ואמנים נוספים לעיבוד סרטים קצרים בארץ.
זה אינו נימוק עיקרי אבל זה נימוק נוסף לאפשר לשרד בשני אפיקים
שיספקו את צרכי החינוך והתרבות והבידור בישראל, כולל שרות האינפורמציה.

מניתי בשעתו ועדה משותפת של נציגי רשות השידור
ונציגי משרד התיקנות, שהוא המספל באלמנטים הנדסיים של השידור, ומשרד
האוצר. הם בדקו את הענין והתברר שלהקים אפיק נוסף יש צורך בהשקעה
נוספת של 180 - 170 מליון ל"י במשך 4 שנים.

כמה תכניס הפרטומת? כ"ץ:

השר י. אלון: זה בלי הפרסומת. כאשר אני הצעתי להכניס פרסומת ברדיו הגעתי למסקנה זו מתוך ריאליזם, כי ידעתי שעל-ידי הפרסומת נממן אחד משני האפיקים. הכוונה היתה לאפיק עם פרסומת מבוקרת (א) מבחינת צורת ההגשה; (ב) מבחינת המוצרים שיפורסמו, לא רק של צריכת ראווה. בין העדר אפיק שני לבין אפיק שני עם פרסומת, הגעתי למסקנה של אפיק ממוסחר. הייתי במיעוט בממשלה וגם בכנסת, ויכול להיות שזה בצדק מבחינת הכנסת, אולי היא צריכה לשמור על הממשלה בהשפעתה על יתר מעשיות וריאליזם, אולי זה יעזור להציע את האפיק השני בצורה אחרת.

בכל-זאת, לאחר התלבטויות עם עצמי ועם חברי אני מגיש את ההצעה לדיון בממשלה, והכוונה לאפיק שני במסמך מסלכתי בלי פרסומת. אילו הייתי מאמין שיש לי רוב בממשלה הייתי חוזר לזה. אבל כאשר מראש אני מבין שאין לזה תקנה והממשלה כבר הכריעה בעניין זה, וגם הכנסת הביעה את אי-שביעות-רצונה מהתכנית הזאת, למרות שהיו כמה חברים בוועדת הכספים בעד ההצעה, אחרי שזה נפל, אני מגיש זאת שוב, אינני יודע מה יהיה. אני יודע שזה סכום גדול, אבל אני גם יודע מה המשמעות החינוכית והתרבותית של אפיק שני. מותר לנו להשקיע את הכסף הזה.

אני מציע לוועדת החינוך והתרבות לא לקבל החלטה בשאלה מה צריכה מליאת רשות השידור לעשות לבדיקת המצב. קודם-כל מפני שמליאת רשות השידור דנה בעניין זה עכשיו. הועלתה שם הצעה על-ידי אחד מחבריה, וזו הצעה לגיטימית, שהמליאה מתמנה מתוכה ועדה. אינני יודע מדוע צריכה הרשות המחוקקת, שחוקקה את חוק רשות השידור לייצג למליאה שנתפשה לא מזמן, והיא מליאה צעירה יחסית...

היו"ר א. רימלט: גם הממשלה נבחרה כחוק והרשות המחוקקת ממליצה לבקר אותה.

השר י. אלון: זה דבר אחר, אנחנו חייבים דו"ח לכנסת, חייבים לקבל את אישורה של הכנסת בשורה של עניינים. אני חושב שאין הצדקה שוועדת החינוך והתרבות, אגב דיון על נושא אחר שהוצא בפניה, תציע למליאת רשות השידור להקים ועדת בדיקה. צריך להשאיר למליאה לקבוע את דעתה. יושבים שם אנשים ברמה גבוהה, והם אחראים לא פחות מאתנו.

מ. יודין: האם השר קרא את כל הדיונים של הוועדה בנושא זה?

השר י. אלון: לא, ואני מבקש את סליחתך מראש אם לא אעשה זאת. אבל אני מקבל דיווח שוטף על הדיונים כאן. כי תמיד יושב כאן משקיף ממשרדי. יש לי תמונה על הדעות שהובעו כאן.

הוועד המנהל דן במצב ומביא את זה לצותיו למליאה. סוף סוף הם אינם פונקציונרים, של משרד החינוך והתרבות, כולם אנשי ציבור שאינם מקבלים משכורת, רק מוצאות. הוועד המנהל הוא בעצם ועדת קבע שמקיים ישיבה שבועית בצורה מסודרת ובודק את סדרי העבודה של שידורי ישראל. הוא מביא את התכניות לאישורה של המליאה, מדוע צריכה ועדת החינוך והתרבות לצאת מגדרה ולומר לרשות השידור שנתמנתה כחוק למנות ועדת בדיקה, ולהעמיד אותה במצב שאם אינה מקבלת את ההצעה היא כאילו פוגעת בכנסת? ואם היא כן מקבלת זה כאילו תחת לחץ הכנסת. אני רוצה לקבל חוות דעתכם ואקבל כל החלטה שלכם.

אבל יש לי נימוק נוסף. אסור ליצור צפייות בקרב אותם העובדים ברשות השידור שעוד לא יודעים מה יהיה. ועדת החינוך והתרבות של הכנסת דנה בזה, והמליאה דנה והשר הממונה על ביצוע החוק, עוד ימצאו דברים כאלה וכל אחד יחשוב שתקוותיו הכמוסות והגלויות מתגשמות. לדעתי יש בזה תרומה נוספת לאי-שקט. אסור להחזיק את הנושא הזה פתוח יותר מדי זמן.

השר י. אלון:

אני שואל: איזו תרומה זו תהיה כאשר אני מספר לכם, ותוכלו לראות זאת בעצמכם, שיש הרגעה יחסית, אולי פחות אולי יותר מאשר במאגידים אחרים, איזו רוצה לנקוב בשמות. למה להכניד עלינו ולגדרם לסגל נוסף? הזמנתי אלי את ועדי העובדים לשיחה מאד גלויה ואנחנו עושים מאמצים; המצחל הכללי משקיע מאמצים רבים ליישור ההידורים; הוועד המנהל ער למצב. פתאום יוצר מצב כאילו מי יודע מה מתרחש שם, ושוב תהיה ועדה שתדעה לגבות עדויות ולשמוע את העובדים. הם די רגישים, ניתן להם אפשרות לבטא את רגשותיהם בדרך הטבע בלי תסוצים נוספים.

ויש לי עוד צימוק עיקרי. הזמנתי את סר יו גרין, מי שהיה מנהל כללי של הבי.בי.סי. במשך 9 שנים. מאז שהזמנתי אותו קיבלתי כבר כמה לחיצות ידיים מאלה שמתעניינים במדיה הזו, אמרו לי שלא יכולתי לבחור אישיות יותר טובה. יו"ר הוועד המנהל, לפי בקשתי התקשר אתו בשמי. זה אדם בעל מקצוע ממדרגה ראשונה עם נסיון עצום לא רק בארצו אלא גם בחוץ-לארץ. הוא היה האיש הממונה על שידורי הטלוויזיה בגרמניה הכבושה מטעם שלטונות הכיבוש, ואומרים שהוא הקים שם טלוויזיה ואז היה לשמה. הוא היה ממונה על תכניות חוץ-לארץ. הוא אדם שיוודע טלוויזיה מהי בהקשר של ושויות שידור סטטוטוריות. אם יש רשות סטטוטורית שיבבילה לשמש דגם, לא בלי חולשות משלה, זו רשות השידור הבריטית. בשעתו, כאשר הממשלה דנה על רשות השידור ועל החוק, החוק של רשות השידור הבריטי לא מש מידוי, רציני לראות בזה דגם שמסנו ניתן ללמוד.

סר יו גרין יבוא לכאן לכמה שבועות. מדוע לקבוע פראש שהמסקנות שלו הן ברכה לבטלה? מי סאתנו מומחה לטלוויזיה? אני אינני מומחה; הי"ר ח"ה רימלט איננו מומחה, ואלה שעובדים ברשות השידור, למרות שהם עובדים ולומדים יום יום גם הם לא מומחים. אני רואה את התקופה הזאת של מחלות הילדות והרצה, זו תחנה שראוי להעצר בה לרגע רלהפיק לקחים. סר גרין הוא האדם שיש לו נסיון צפצפה הנכון, במינהל הנכון, בזיקות ההדדיות שבין הרדיו והטלוויזיה, למרות שהמבנה שלנו שונה משלהם. זה אדם שיכול להביע דעה על הפרופורציות בין תכניות בידור לבין תכניות האישורמציה וכו'.

אני מכין שאלון ארוך שאני עומד להגיש לו בבואו הנה, ראני אבקש את חוות-דעתו על שורה ארוכה של שאלות. אין אני מכיר אותו אישית, אבל מר איתן מכיר אותו, ואומרים שהוא אדם בעל קליבר מיוחד, וגם פרסם ספר על נושא זה.

אדרבא, זה אדם שהוזמן כמומחה, כאיש ציבור, לא כמדינאי, ולא כאדם שיש לו אינטרס בזה. הוא אפילו הופתע מעצם ההזמנה. פרט להוצאות איננו מבקש שום תשלום בעד עבודתו. הוא יבוא בחודש הבא ויפגש עם מנהלי המחלקות, יבקר במיתקנים, ישוחח עם האנשים. הכל יהיה פתוח לפניו, ואני מקווה שתוך 2-3 חודשים אחדי שהוא יבא מכאן הוא ישלח את מסקנותיו והמלצותיו. כמובן שהמלצות אלו יונחו גם על שלחן זה וגם על שלחן הממשלה וזה ישמש בסיס לבידור רציני. גם בשביל ציבור העובדים שלנו זו תהיה אוטוריטה. אפשר לוטר: מה יודע ולמר איתן על הטלוויזיה או אלמוג, אם כי הוא רכש נסיון בעבודתו. אפשר להגיד: מה יודע יגאל אלון על טלוויזיה, אבל על סר יו גרין איש לא יאמר זאת.

אני מבין שאחרי שנקבל את הדו"ח וההמלצות של סר גרין נרצה לקיים דיון מעשי יותר, אשמח לקיים זאת. על סמך מה לקיים בידור עכשיו בוועדה? על סמך זה שאינם אינו מרוצה מאלמוג, והשני יגיד שהוא כן מרוצה. אחד יגיד שצריך שלושה סרטי מתח והשני יגיד שלא צריך אף אחד.

עם כל הכבוד, אפילו מליאת רשות השידור, מתבשלת בזה יותר ויש לה ועדות ששנה שמתמחות בנושאים השונים, יש תקוה שאחידות הדעות שם תהיה יותר קטנה. גם להם אני מציע להמתין עם המסקנות עד שתהיינה לנו המסקנות של אדם מומחה ואובייקטיבי.

השר י. אלון:

בדצונני לומר משהו לגבי הפתיחה של היו"ר - בעיית כיסוי דיוני הכנסת בטלויזיה. זה בהחלט בעיה קשה. בדרך הטבע זו גם כן אחת התכניות שמעניינות אותי משום שאני חבר הכנסת. לא פעם יש לי ביקורת על הרמה של הגשת החומר; לא פעם יש לי ביקורת עצמית על הרמה שבה אנחנו מתבטאים בכנסת, אבל בזה הטלויזיה אינה אשמה ואינה יכולה לעזור. אני מקווה שלא תחשדו בי בסובייקטיביות סוגזסת, אני חושב שאמצעי התקשורת - וזה חל גם על העתונות - מכסים את דיוני הכנסת בצורה אובייקטיבית. לפעמים יש שיקול-דעת של עורך התכנית, כפי שקרה באותו מקרה ששימש עילה לשאלה שנדרשה כאן, כי כיוון שציינתי מפלגה אחת באופן יציב הופיעו באותו יום במסיבת עיתונאים והם צולמו, הוא הסתפק בטלויזיה מהכנסת באיש אחר ונתן איש האופוזיציה מהסיעות הקטנות. אני חושב שהוא טעה בשיקולו, איזונים אלה אפשר לעשות לא על חשבון הכנסת, אפשר לעשות זאת על חשבון התבטאות מחוץ לכתלי הכנסת. הטלויזיה צריכה לתת את הדברים בצורה פחות או יותר מאוזנת.

מ. ירדי: ולדעתך האיזון של שידורי ליל השימורים היה טוב?

השר י. אלון: לדעתי הוא היה לא טוב, רציתי לראות יותר את הה"כ קליטציה.

א. רזיאל-גאור: כאשר שמעתי את דבריך על הה"כ קליטציה נכנס שמחתי, אבל בטלויזיה זה לא היה.

השר י. אלון: אני אומר זאת כדעתי האישית, ההזדמנות של הה"כ קליטציה נראה היה החשובה ביותר בכל אותו הלילה, דוקא בשקט שלו, בלי הטוריקה ובלו הרמה, אלא הרצאה של פרופסור מלומד שגם ידע את סוד התמציתיות. הייתי סקרן לראות אותו בטלויזיה, אבל כיוון שהוא היה כל-כך מאופק הוא לא היווה סנסציה. לו היו נותנים עוד כמה דקות מדבריו לא היה מזיק.

ש. אלמוג: היתה לי שיחה עם היו"ר הכנסת, כי היו גם לו ערעורים על השידור מלייל השימורים.

השר י. אלון: תמיד יהיה מישהו בלתי-סרוצה. אני לפעמים גם כן לא מרוצה. אני נואם באיזה מקום וכשאני רואה את עצמי בטלויזיה אני חושב: למה בחרו דוקא את הקטע הזה, היה שם קטע יותר טוב. סוכרחים לסמוך על שיקול הדעת של העורך, כאשר הוא צריך לתת אחוז כמעט אפסי מכל הדיונים. אני מאמין שאנשי הטלויזיה הם הוגנים. במידה שהם מקפחים הם לרוב מקפחים את המשלה ולא את חברי הכנסת. לדוגמה, אתמול צעד במסלה דיון ארוך על עניין מתן היתר לרכשי קרקע פרטיים לרכוש קרקעות בשטחים, או לא. לא יכולה הטלויזיה להתחיל בזה שהיא אומרת שהמשלה החליטה שוב שלא להחליט. זו אינה הודעה של טלויזיה ממלכתית. הפרשנות יכולה להיות על-כך שאולי החלטתה של המשלה היא לא להחליט, בשאר המצב הקיים. וכי המצב הקיים אינו מאפשר לרכוש קרקעות? אני יכול להמציא רשימה של קרקעות שנרכשו על-ידי הקרן-הקיימת לישראל ומינהל קרקעי ישראל. הבעיה להתישבות היא לא חוסר קרקעות, אלא חוסר משאבים תקציביים וחוסר אנשים להתישבות. זה נושא אחר. אני חושב שהמשלה יוצא פגועה מתוך עורף של איזונים.

דוגמה אחרת, בעיית התייסקרות. אילו זו היתה טלויזיה מודרכת כמו בצרפת, האם כך היתה הטלויזיה הצרפתית מציגה את המדיניות הכלכלית של המשלה? אגב, העילה שבשפת הנושא הועבר לוועדה על פי הצעת, לא היה ויכוח בין המשלה ובין האופוזיציה הראשית, אלא בין האופוזיציה מבחינת גודלה ובין המשלה. יו"ר הכנסת בשיחתו עם מר אלמוג על השידורים מלייל השימורים סיפר, כי ישנם חברי כנסת אשר באים אליו בתביעות לבטל את כיפוי דיוני הכנסת על-ידי הטלויזיה. במדינה כמו שוודיה למשל, לא ישמע דבר כזה. שם הטלויזיה מכסה חלקים גדולים של הדיונים, ואפילו מעבירים דיונים בשידור חי. לעומת זאת באנגליה, רגל הטלויזיה לא תדרוך שם בפרלמנט. הייתי נוכח ביציע בפרלמנט הבריטי דוקא בדיון כזה, כאשר אייזיק ברוואן (להבדיל מארנסט ברוין) דרש בכל תוקף שהטלויזיה תשדר אפילו דיונים בשידור חי. הוא אמר: אדרבא, יראה עם מי יושב במפסלים ומי אינו יושב ואיך מתנהל הדיון. הרוב היה נגד גם במפלגתו וגם במפלגה האחרת.

השר י. אלון:

יש לאנגלים טיעון מעניין והוא חזר על
אותו טיעון מדוע הם מתנגדים לדוכן. צ'רצ'יל פעם אמר, שכאשר חבר
פרלמנט עולה על הדוכן הוא חדל לדבר, הוא מתחיל לנאום. אם הוא מדבר
מספסלו זה דו-שיח ורב-שיח, הפסיכולוגיה של הנואם אינה קיימת. אמרו
המתנגדים: אם תהיה גם טלוויזיה כולם ידברו לטלוויזיה. הם רואים
את הוויכוחים הסוערים כדיבר אחד אל השני.

אני אישית אינני מייעץ להוציא את הטלוויזיה
מהכנסת. לדעתי בשנות ה-70 של המאה הזאת לא לשתף את הטלוויזיה בדיון
כזה זו אבולת. כמוכן מתוך תקווה ומתוך ראיית הזמן שעומד לרשות
הטלוויזיה ייעשה הדבר בצורה מכובדת והוגנת מבחינת הצגת קשת הדעות
בכנסת.

במסד לי שהיתה כאן תלוזה על בזבוז. ראיתי
כתבות בעתונות שלא תמיד הציוד מנוצל, ולא תמיד כל כוח האדם מנוצל.
אני יודע שהוועד המנהל מינה ועדה מיוחדת בראשותו של מר קוברסקי, המנהל
הכללי של משרד הפנים ואחד מוותיקי החברים בוועד המנהל, שאיש אינו מסיל
ספק בייעילותו. ועדת קוברסקי הוסמכה ללמוד את נושא התקציב והניצול
המסקי של הדברים שעומדים לרשות ושות השידור, כדי לעשות אותו ריאלי
יותר ויעיל יותר. חזקה על ועדת קוברסקי שהיא תגיש הצעות לדיון והוועד
המנהל יקבל החלטות ראויות, ולא דקלרציות שלא תעזרנה.

אני מברך על הדיון עצמו. אני מקווה שהמסקנות
של הוועדה לפחות תפתורנה את הבעיה שהצגתי בפני מליאת הכנסת כאשר הנושא
נדון בה והועבר לוועדה, שהיא בעצם: מעמדה של הטלוויזיה בכנסת או אופן
הסיקור של דיוני הכנסת. הייתה פונדה לכם אילו הייתם רושמים לכם כוועדה
את הוועדה, כי הזמנתי את מר יר גרין, מי שהיה המנהל הכללי של הבי.בי.סי.
לבדוק את המצב ולהציע לנו את הצעותיו, ואז תהיה הזדמנות לדון ולסכם
בשאלה זו. אני מתחייב בזה בפניכם - זו גם חובתי וגם זכותכם לדרוש -
להמציא את הדו"ח של מר גרין עם המלצותיו. אם הוועדה תרצה בעקבות זה
לקיים דיון נוסף אשמח מאד.

היו"ר א. רימלט: אני מודה מאד לשר.

מאחר שהשר צריך ללכת, ברצוני להודיע לו
שאנחנו נמשיך בדיון הזה ביום ד' בבוקר, באם מליאת הכנסת לא תקיים ישיבה
באותה שעה. נשמח אם יוכל להשתתף.

השר י. אלון: אשתדל, אם לא אוכל לבוא אני אעקוב אחרי
הדיון.

היו"ר א. רימלט: אנחנו עוברים לדיון.

ח. גרוסמן: עוד פעם דיון?

היו"ר א. רימלט: הוועדה עוד לא דנה בנושא, עד עכשיו היא
שעה נציגים שונים, הציגו שאלה וקיבלה
תשובות.

ש. לוי: נדמה לי שיהיה טעם לדיון על בסיס טיוטת
סיכום. האם לא יהיה זה יותר נכון ויהיה
גם חסכון בזמן אם תונח קודם טיוטת סיכום ואז יהיה מקום להעיר גם על
האינטרפרטציה, במידה ולא תתקבל על דעת כולם.

היו"ר א. רימלט: אני חושב שהוועדה עוד לא הביעה דעות שאנחנו
רוצים שתכללנה בסיכום. הוועדה יכולה להחליט
עכשיו על כל הנושאים. לשם מה טיוטה כאשר יש בשני מעיפים קונטרוברסיה.
אם יש רוב ויש מיעוט, לפי זה כותבים טיוטה. לכתוב טיוטה זה לא קשה,
ואחר-כך לדון עליה מבחינת הסגנון או הניסוח. אבל עוד לא קיימנו דיון
מנובש על המסקנות שאנחנו רוצים להמליץ עליהן.

ש. לוי: שמעתי בדבריו שיש שתי שאלות קונטרוברסליות. אני מבחש מה היא האחת, האם אתה מוכן לפרש מה היא השאלה השנייה? השאלה האחת היא ועדה לבדיקה.

היו"ר א. רמל: יש בעיה של איזון ואפשר להגיע לזה, ויש ענין של ועדת בדיקה. אני רוצה שהחברים יתבטאו בשאלות השונות שהועלו כאן, ולפי זה נדע מה לסכם. אנחנו מוכרחים להעמיד דברים אלה לפנינו. יכולים להיות סיכומים שונים לפי הדרישה.

א. רזיאל-נאור: אני רוצה לשוב לבעיה של ליל השימורים וכיצד הוא הוצג בטלוויזיה. נכון שכל הלילה סערו הלבבות והטלוויזיה הראתה את הסערה, אבל היא הצטמצמה מאוד כאשר היא באה להראות את הגירסה האחרת. אני חושבת שהיה הגיון, כיוון שצד אחד רעש ודיבר כל הלילה, וצד אחר של הכנסת דיבר באמצעות נואם אחד בלבד, את מה שצדוק בכלל לא שמעו, לפחות היה הגיון לתת את מרבית דבריו של ח"כ קלינגהופד. בסך הכל הראו אותו קורא 3 - 4 משפטים, ולא יותר. אני חושבת שזה היה המשך של מחשבה שלא חשבו אותה עד תום.

האם אפשר שכל מביט וכל עורך יחליט על דעת עצמו איך הוא יעמיד את כל הדיונים של הכנסת בעיני הציבור? האם בטלוויזיה יש איזה צורה לעקוב אחרי דו"ח כזה מהכנסת או מאיזה אירוע גדול ולנתח את הדברים, או שנותנים לדברים כך להתגלגל מעצמם? זו על כל פנים הרגשה של אדם שעומד מן הצד. אם ישנו עורך כזה שיש לו שיקולים משלו והוא עושה את הדברים כך, האם יש עורך אחר שיש לו גם כן שיקולים משלו, והוא עושה אחרת. איני באה להגיד שכולם משוחדים. היה צריך פעם אחת לקיים בירור איך עושים זאת.

שמענו כאן שלא כולם נולדו מוסחים לטלוויזיה. איך מוסרים דו"ח, בדיוק כמו שאני שואלת איך מוסרים דו"ח בשביל התכנית "קלעים"? הולכים לתיאטרון ורואים מחזה בשלמתו ואחר-כך מחליטים מה לקחת ורואים את המחזה עוד פעם, או שנבצטים ולוקחים מה שיש על הבמה באותו רגע? מצלמים איזה דבר כמו לעלות בידורי.

אני חושבת שכדי שהדברים בכל-זאת יביאו תועלת וגם יביאו להעלאת הרמה של הטלוויזיה מן ההכרח לקיים מיני ניתוחים כאלה. על-בלי-פנים, במה שסייך לסיקור דיוני הכנסת, אי-אפשר להשאר במצב הקיים. זו לא רק שאלה של איזון או חוסר איזון מתמיד של הטלוויזיה כאשר היא באה לסקור את אירועי הכנסת ולהביא לידיעת הציבור את האמת. והאמת במקרה זה היא של ליל השימורים, שלילה שלם דיבר צד אחד של הבית כמעט 25 דקות. אם נתנו כל-כך הדבה מצד אחד צריך היה לתת גם מהצד האחר. אותו דבר היה ביחס לבעיות אחרות שהתעוררו בנושא זה.

לא ייתכן בשום-אופן שישדרו רק את תשובת השר. עצם העובדה שזו תשובת השר - לא שהוא מבטא את דעתו באיזה ענין או מביא הודעה בשם הממשלה - משמע שהיתה גם שאלה, מדוע אין מסדרים את השאלות? לכל היותר אומרים שהתשובה היא לשאלתה של ח"כ זה, וזה, וזה, מראים את פניו מבלי לצטט את השאלה. כאן מוכרח לבוא שינוי יסודי בכל עריכת התכנית הזאת והגשתה.

איני מקבלת את מרבית הדברים ששמענו מפי השר. אני מצטערת מאוד שתמיד הדברים מתגלגלים בצורה כזאת שאי-אפשר אף-פעם לבטא את הדברים בצורה-שיח. שומעים איזה דבר, ואחר-כך מדברים לעצמנו. זה לא נכון לפרש שכל התכניות, גם אם בעיני השר הן מוצאות חן, אינן יכולות לעמוד בפני הביקורת. זה לא נכון בשום אופן שהתכניות של הבידור תבלענה את מרבית הזמן ולא ישאר זמן מספיק לדברים שיש להם ערך. גם לא נכון להפקיר את קביעת הערכים שנוצרים לאיזה טעם מפורקק בידור. אם אפשר באותו שבוע להגיש עוד סרט מתח ואפילו מחזות תיאטרון עם מלאים כל-מיני דברים חריגים ועוסקים בשאלות חריגות, אם לא להתבטא בחריפות יתר, ברור שזה יהיה הטעם של הצופה, וכאשר יבואו לקרוא יצירות אמנותיות יותר לא יהיה לו המכשיר שדרכו בודקים דברים כאלה, כי לא חייבו אותו לכך, חייבו אותו רק לסרטי מתח. צריך לחשוב איך לעשות זאת.

א. רזיאל-נאור:

ביחס לוועדת הבדיקה - ברור לי שמוכרח להיות ועדה, רק לא ברור לי איך היא תקום. לאחר דברי השר אני מבינה שהוא אינו רוצה כלל שתקום ועדה כזאת, אף על פי שהוא אינו אומר זאת במפורש. הוא אומר שהמליאה היא גוף סוגרני סטטוטורי, ואם היא תחליט להקים ועדה - אז היא תקום. אבל מאחר ודעתו של השר היא שצריך לחכות עד שהמוסחה יאמר את דברו יש לשער שיימצא חלק מחברי המליאה שיקבל דעתו זו, ויש סכנה שלא יחליטו כלל גם שם על הקמת ועדה כזאת.

לפי דעתי צריכה לקום ועדה כזאת לא רק למען היחסים הפנימיים, וזה דבר חשוב מאד, בהעדרם וכשלונם לא תיכון עבודה פוריה. אבל לא רק למען זה. אומרים לנו: מה בכך שכתבו בעתונים שיש אי-שימוש נכון בציוד. אי-אפשר לעבור על הכל, אבל כדי להיות בטוחים שאין בכך כלום צריך שתהיה ועדה שתבדוק את כל הדברים האלה. אני בעד הקמת ועדה ואני בעד קביעת עקרונות איך להגיש את תכנית הסיקור של דיוני הכנסת בטלוויזיה.

א. כץ: מן הדין הוא שנתרכז בשלוש-ארבע נקודות שמתבקשות כדי להגיע להסקת מסקנות.

לגבי הסעיף הראשון שהוזכר, לאו דוקא בחשיבותו, הקשר עם הכנסת, סיקור ההופעות הפוליטיות והאיזון בסיקור זה. אני לא צריך ללכת רחוק, אני מסתמך על דברי המנכ"ל שבצעמו הודה בפנינו שאין איזון. קיבלנו דו"ח מפורט מרשות השידור, לפי בקשתנו, על הופעות אישיים פוליטיים מובהקים במסגרות שונות בטלוויזיה, וכל אחד יכול לראות שאין איזון בקונטקט הרחב של האיזון הפוליטי.

מכאן צריכה לבוא מסקנה ברורה, מספיק שנצטט את המנכ"ל של שרות השידור והסיכומים שהובאו בפנינו כדי להגיע למסקנה שאין איזון, ולתבוע מהאחראים לדבר זה שיקפידו על איזון.

עדה פיינברג-סירני: למה אתה קורא איזון, לפי אחוזים?

א. כץ: לא ייתכן לכל הדעות בתכנית מסויימת לתת לסיעה שנקראית האופוזיציה הראשית, שיש לה מאבק, לתת רק שני חברי כנסת. אינני דורש שיתנו אותו זמן שנותנים לממשלה. לממשלה יש עדיפות שיש לה המלה הראשונה והאחרונה.

בלי להכנס לפרטים אני חושב שאנחנו צריכים: (א) לצטט מה שנאמר לנו על-ידי המנכ"ל שלא היה קיים עד כה איזון...

ש. אלמוג: את זאת אתה אומר בשמי?

א. כץ: אני מוכן שנבדוק את הפרוטוקול. אינני זוכר את המלים בדיוק, אבל משפט אחד זכור לי, שגם חושב שלא היה איזון. אני חושב שאמרת אמת כאשר אמרת זאת. זה היה בעקבות הדו"ח שאתה הגשת לנו. צריך לומר פשוט, שצריך לדאוג להקפיד על איזון כפוף לכל השיקולים העונאיים, שאינני מזלזל בהם.

אני מחייב את סיקור דיוני הכנסת מוך הקפדה על רמה, מהנימוקים שהושמעו כאן. בימינו קשה להתעלם מדבר זה, צריך לגוון אותו, ולא תמיד לתת אותו מאותה זווית. מנכ"ל הרשות צריך להביא זאת בפני הנוגעים בדבר, שהכנסת ורשויותיה מקשות על הביצוע הטכני. פה יש מקום לתביעה לכנסת ולנשיאות הכנסת, שאם יש סיקור צריך לתת להם את כל התנאים למען שהסיקור לא יהיה חד זוויתי, ויהיה כפוף לכל המיגבלות הטכניות.

א. כז:

הבעיה השלישית השנויה במחלוקת היא הקמת הוועדה. האזנת בתשומת לב רב לנימוקי השר מדוע אין צורך להקים ועדה, ועלי לציין שאיני מקבל אותם. אני כחבר המליאה הגשתי הצעה להקים ועדה מטעם המליאה כדי לבדוק את הבעיות שצפו בעקבות הסקר הזה. אי-אפשר לומר שהכל שפיר כל עוד מונח לפנינו הדף הכחול של מועצת עובדי הטלוויזיה. הם פנו למליאה וגם מעל דפי העתונות בשורה של האשמות חמורות ביותר, והדברים נמצאים בפרוטוקול. אי-אפשר לעבור על זה לסדר-היום. אם זה לא נכון, מישהו צריך לקבל "שטיפה" גדולה. אם זה נכון או נכון בחלקו, מישהו אחר צריך לקבל "שטיפה". אבל אי-אפשר להתעלם מזה. זו לא הדרך.

מה בא בעקבות הדו"ח הזה? אינני מזלזל באקט של הזמנת סר יו גרין, בלי ספק יש לו כישורים. איני מאמין שיכול איש מקצועי מעולה שבא לכאן מאנגליה, אם המנטליות של הקונטיננט האנגלי שישב כאן חודש להכיר את הכל, המנטליות והבעיות כפי שהן הצטברו אצלנו בטלוויזיה נסחך שנים. ודאי שהוא יכול לומר אם מנצלים את המכונית הניידת או לא, אבל אינו יכול לומר אם צריך ועדת סקר או לא. צריך יהיה את מסקנותיו של יו גרין להעמיד לרשות אותה ועדה. זה סיפגש נכון ונכון, שלמד ועדה מקומית ישראלית יבוא מומחה באותם תחומים שהוא בעל ידע מקצועי בינלאומי.

איני מקבל שוועדה תיצור תסיסה מחודשת בין העובדים, כפי שדמז השר. לא צריך להתסיס את העובדים, הם תוססים ממילא, לפחות חלקם. היפוכו של דבר. כל זמן שוועדה זו תשב, והיא ודאי לא תגמור את עבודתה במשך 2-3 שעות, העובדים חייבים לקבל על עצמם את הדין של שיתוף-פעולה. הוועדה תוקם במידה לא מבוטלת בשל בקשת העובדים, ולא ייתכן שבו זמנית הם יקיימו סקציות או אובסטרוקציות גלויות וסמויות. אם כך יעשו צריך לצאת בכל הטונים החריפים הקיימים בעולם. באותם החדשים שהוועדה תשב ישורר שקט בחזית.

יש עוד נושאים שאין טעם שצביע בהם למסקנות עקב סדרת ישיבות שקיימנו בהם, כמו הטענה והקשר ויחסי הגומלין בין מסגרות הרשות: המליאה, הוועד המנהל, המנכ"ל, מנהלי הרדיו והטלוויזיה. אין זאת אומרת שהוועדה הזאת צריכה לבוא בהצעות מעשיות, אבל דבר אחד היא צריכה לעשות, לשבת וללמוד את הדברים. שר החינוך, הסמוכה על ביצוע החוק, אינו מתמצא בנושא, וזה הרבה מאד מפני שלא מקדישים לזה הרבה זמן, כולל השליחים הצעירים ברווח השידור, שאני אחד מהם, ונחשב לאחד שמקדיש יותר זמן מאשר אחרים. הרוב המכריע מתוך 31 שליחי הציבור במליאה אינם מקדישים מספיק זמן ומספיק תשומת לב לנושא זה. אמרתי זאת במליאה ואני אומר זאת גם כאן בצורה המאופקת ביותר. אם יקחו על עצמם כמה חברי המליאה ללמוד את הנושא כפי שצריך במשך כמה חדשים, ולא פעם בשבועיים בישיבה, אלא בצורה אינטנסיבית, ילמדו את הנושא ויביאו מסקנות, אז יהיה לזה ערך. זה צריך להיות תנאי לכל מי שיצטרף לוועדה הזאת. אחת התאשמות הכבדות שמטילים כלפינו שליחי הציבור, שעושים עבודה שטחית, אם בכלל. אני שומע זאת מראשון העובדים ברשות ועד האחרון בה.

לדעתי העבודה של סר יו גרין משלימה את הוועדה ולא סגרת אותה. העובדים צריכים לקבל אותה. זה אחד החלקים שיקנו ממשות ברשות, לעשות עבודה דציבית. הוועדה צריכה לעסוק בכל נושא שמומחה יר מטבע הדברים אינו יכול לענות עליהם.

ח. גרוסמן: מי ירכיב את הוועדה?

א. כז: מליאת רשות השידור.

ע. פיינברג-סירני: מתוך אותה מליאה?

א. כז: ההצעה המקורית היתה לא לתת מכת מוות לגוף הזה אלא לעשות נסיון. יש כאלה שאומרים שהרשות הזאת היא מיותרת כולל הכלים שלה, המליאה והוועד המנהל, כי לא יודעים מה נעשה שם. זה לא תמיד לא מוצדק. זו ההזדמנות האחרונה שלנו להוכיח אם יש לנו זכות קיום או לא.

א. כץ:

ונקודה אחרונה, למעשה מה שקרה, שאימצו את הרעיון המקורי רק פרקו אותו לגורמים. כאשר ההצעה עלתה לפני חודשיים, נודע שבועיים לאחר מכן ששר החינוך הזמין את סר יו גרין.

א. חסין: האמת היא הפוכה, ההזמנה לגרין היתה קודם לכן.

א. כץ:

עכשיו קראנו שהוועד המנהל מינה ועדת מישנה לבדיקת הבזבוז והיעילות. למעשה לוקחים את כל הגורמים ומפרקים: ועדת קוברסקי תטפל בחלק אחד של הבעיה וסר יו גרין בחלק אחר. ההצעה המקורית היתה לכוון ועדה מקיפה שתטפל בכל הנושא הזה עם כל הכלים, ובמשך תקופת זמן ארוכה, שתביא לשקט ברשות ותביא הצעות מבוטאות בכל התחומים הרלוונטיים בנושא זה.

א. לוי:

אני חוזר ומציע שהדיון ייערך על בסיס של טיוטת סיכום המסקנות.

כפי שדברי לא יתפרשו כנסיון להתחמק מקביעת עמדה לגבי אחת השאלות הקונטרוברסליות - עדיין אינני משוכנע שיש שלוש שאלות קונטרוברסליות, כמו שהיו"ר אמר - אני רוצה לומר שבשלב זה אינני מחייב הקמת ועדה לבדיקה, והניסוח הוא פשוט ביותר: הזמנתו של המומחה מאנגליה. אני מצטט זאת בדיוק, אני אומר בשלב זה. אינני יודע בדיוק מה יוטל על המומחה הזה, אבל מסתבר שהמומחה הזה יבדוק את שדות הטלוויזיה שלנו לא רק מבחינת התכניות, אני מניח שהוא יבדוק אותה גם מבחינה מינהלית. זה רק הגיוני, שכל מי שעניין הטלוויזיה נוגע לו ומעניין אותו יחכה למסקנות המומחה, ורק אחר-כך אפשר לקבוע עמדה בעקבות ההמלצות שלו, אם יש מקום לבדיקה נוספת או לא. ייתכן שהוועדה הזאת בכלל - אינני יודע אם זה מסמכותה - היתה צריכה להתנגד להזמנתו של מומחה. היה בזה הגיון. אפשר לומר שהוועדה הזאת יושבת חדשים, חוקרת ובודקת, צריך לאפשר לה להגיע למסקנות. המומחה הוזמן. ילמד את הנושא. שר החינוך והתרבות הבטיח שהמסקנות שלו תובאנה בפנינו. ההגיון אומר שאת המסקנה אם יש צורך בוועדה או אין צריך להשהות עד למסקנות המומחה.

לסיכום הדיון שהיה פה, אפשר למקד את הדיון סביב עניין הוועדה, אינני חושב שזה יהיה נאמן לתוכנו שן הדיון. במשך הדיון נשמעו דברים על סדרים שונים; על עניין איזון סיקורי דינמי הכנסת. אינני חושב שבניין זה אין אפשרות שנגיע לידי החלטה מוסכמת, ואפילו אם נעשה את שליחותנו בתחום טובבל זה אני חושב שמילאנו את שליחותנו.

אני אקבע עמדה, אם יהיה צורך בכך, לגבי הצורך בהקמת ועדה רק לאחר שאדע מי הציע המומחה שהוזמן על-ידי שר החינוך והתרבות.

היו"ר א. רימלט:

אנחנו נמשיך בדיון ביום רביעי, אם מליאת הכנסת לא תקיים ישיבה בוקר.

הישיבה ננעלה בשעה 12.40